

Tâm Tình Tây Bắc Seattle Tháng 9-2017

CHỊ MINH YẾN

Mỗi lần đọc bài viết về những cuộc triển lãm hoa lan của hội nhà Hoa Lan Việt Nam, hay những cuộc họp mặt lớn quan trọng như Tân Niên, Tết Niên, ngắm nhìn hình ảnh kèm theo bài thì thể nào cũng được thấy mấy cây lan Úc khổng lồ *Dendrobium speciosum* của anh Minh và chị Minh Yến đứng một cách hùng dũng, nổi bật hẳn lên, choán bao nhiêu chỗ, và làm lu mờ nhan sắc của các cây lan khác mặc dù màu của loại hoa này không lộng lẫy, chỉ có màu trắng và màu vàng. Đó là chỉ được nhìn hình ảnh, cây lan đã được thu nhỏ lại rất nhiều, mà ai đã nhìn đều thấy choáng váng mặt mày.

Mùa Xuân năm 2013, nhân dịp đi California dự lễ Tân Niên của Hội Hoa Lan Việt Nam, tôi may mắn được Bác Đáng và Ban Chấp Hành hội Hoa Lan Việt Nam hướng dẫn đi thăm vườn của anh Minh và chị Minh Yến. Dịp này là dịp cho tôi được tận tường nhìn thấy những cây lan Úc của anh chị đã liên tiếp thắng giải quán quân trong những cuộc triển lãm lan ở miền Nam California trong vòng mấy năm nay.

Những cây lan Úc nhìn qua ảnh và video đã thật kinh, lại càng phải nề hơn nhìn thấy tận mắt những cây này nằm uy nghi lẫm liệt trên những cái kệ làm bằng những khung sắt được hàn lại với nhau gọn gàng và chắc chắn, sắp ngay ngắn, chiều cao đủ để khi đặt cây lan không lò trên đó thì vừa tầm mắt của những người tầm thước. Khi ngắm những cây lan trong vườn này, không những chỉ chóng mặt mà thôi, tôi còn không ngừng chắc lưỡi và lắc đầu lắc cổ trước những cây lan khổng lồ tôi chưa từng bao giờ được thấy trong đời.

Chúng tôi thăm vườn vào một tháng sau ngày lễ Valentine nhưng những cây lan Úc vẫn còn phủ đầy hoa trắng xóa, hương thơm phảng phất trong vườn, mặc dù chị Minh Yến nói là nếu phải đoàn đến vào buổi sáng lúc hoa mới thức dậy thì mùi thơm ngào ngạt, nồng đến độ có thể nhiều người chịu không nổi, giờ này sắp đến giờ lan đi ngủ nên mùi thơm đã nhạt đi nhiều lắm rồi.

Chị nắm tay tôi dắt đến cây *Dendrobium speciosum* đang nở cả trăm cành hoa, coi như là gần như hầu hết cành nào cũng có hoa. Tôi nói cây này không hoa nhìn cũng vẫn mê. Cả hơn trăm cành cứng cáp, mạnh mẽ, chen chúc vươn lên từ lòng chậu, cành nào cũng dài trên dưới một mét. Chị Minh Yên nói là anh chị không thích chia cây lan lớn ra nhiều cây con, cứ để vậy cho lan lên đầy, chật cả chậu, nhìn cho thích mắt.

Chị giới thiệu với tôi là cây lan này đã từng mang về cho anh chị nhiều giải thưởng. Chị bảo chỉ cần hoa nở đúng vào dịp triển lãm hoa lan là cây này sẽ được mang đi dự thi. Dù là sự di chuyển cây hoa quý, đẹp và nặng nề, to lớn, cần đến cả năm người đàn ông khỏe mạnh mới làm được, nhưng anh Minh đã tự chế ra những đồ nghề cần thiết như cái cần câu tí hon để nâng cây lan lên và con đội để đặt cây lan xuống, rồi đội lên cho vừa tầm cái sàn xe vận tải nhỏ, rồi đẩy cây lan vào, chở đi.

Tối hôm trước ngày đến thăm vườn của anh chị, tôi được dùng cơm tối với Ban Chấp Hành Hội Hoa Lan Việt Nam, trong đó có chị Minh Yên và anh Minh. Lúc đó tôi nghĩ chị Minh Yên là một người đàn bà rất ít lời, suốt bữa ăn tôi chỉ thấy chị ngồi yên, lắng nghe mọi người chung quanh nói chuyện. Chị không nói nhưng nụ cười lúc nào cũng có trên môi. Vậy mà khi ở trong vườn nhà chị ngày hôm sau, tôi thấy một chị Minh Yên khác hẳn chị Minh Yên tối hôm trước, linh hoạt, bật thiệp, di chuyển thoăn thoắt giữa vườn cây, trả lời câu hỏi của người này, giải thích về loại lan này lan kia cho người khác, nhắc anh Minh mang thêm nước, thêm cà phê, bánh ngọt, bánh mặn, trái cây ra đãi khách.

Trái cây đãi khách không những mua ngoài chợ, bày đầy trên đĩa mọi người ăn không xuể mà chị còn bắt thử trái cây vừa chín tới trong vườn. Đi vòng vòng quanh vườn, chị còn hái khi thì

quả khê chua, khi thì trái quýt ngọt, ép mọi người nếm thử, tôi miệng thì đang ăn trái quýt chưa hết, chị đã dúi vào tay 3 quả khê. Chị nói với tôi là những cây ăn trái mua về, cây nào không vừa ý chị như là ra ít trái quá hay trái nhỏ, là chị đem cho người khác, thay thế vào đó cây đúng ý muốn của chị mới thôi.

Tôi chưa nhận ra trong vườn chị không có nhiều những cây lan nhỏ như những vườn lan khác thì chị đã nói với tôi là hồi đó anh Minh và chị thích trồng lan đất, nhưng khi khám phá ra lan Úc thì

anh chị mê man với loại lan này, thành ra đâu có màng gì đến những loại lan khác trừ khi cây lan đó thật to và thật đẹp.

Trong vườn của chị, mỗi cây lan Úc đều có mỗi lịch sử riêng của nó. Cây này mua của một người quen họ trồng đã hơn tám năm rồi mà không ra hoa, về tay anh chị, sớm hôm tưới nước bón phân đúng theo Lan Hoa Bí Pháp của Hội Hoa Lan Việt Nam, đúng hai năm sau cây lan ra được cả trăm cành hoa. Anh chị chịu khó chờ đi những cuộc triển lãm lan ở quanh vùng, lần nào cũng được giải nhất.

Cây khác thì mua ở chợ Trời, cây nọ thì của những người trong hội, có cây thì lúc mua đã èo uột lấm rồi. Thế nhưng về đến tay anh Minh và chị Minh Yến thì cây lan Úc nào cũng mạnh mẽ, xum xuê, hoa nở đêm không hết, và nhất là được theo anh chị đi dự nhiều buổi họp, buổi lễ và những cuộc triển lãm.

Trong ba ngày tôi ở California tôi được gặp chị Minh Yến ba lần, một lần ăn cơm tối, một lần đến thăm vườn lan của chị, và lần cuối cùng là buổi lễ mừng lễ Tân Niên của Hội Hoa Lan Việt Nam. Sau đó tôi chỉ được thấy ảnh của chị, lúc nào cũng lộng lẫy, tươi sáng mỗi tháng trong mục Bản Tin Hàng Tháng và Hình Ảnh Sinh Hoạt của Hội.

Tháng Ba năm nay, năm 2017, cuộc triển lãm lan ở Westminster Mall mang về cho Hội bao nhiêu là giải thưởng, cây *Dendrobium speciosum* var. *hillii* của anh Minh và chị Minh Yến được chiếm giải nhất dành cho loại lan Dendrobium.

Cả hội chiếm được chín giải Nhất thì trong đó anh Minh và chị Minh Yến đã có năm:

- 1- *Cymbidium Lovely Valley*
- 2- *Dendrobium speciosum* var. *hillii* 'Don Brown'
- 3- *Phalaenopsis* hybrid
- 4- *Miltoniopsis* hybrid
- 5- *Rhynchostylis gigantea*

Rồi đến tháng Tư, Hội tổ chức lễ Tân Niên, thấy chị rực rỡ trong chiếc áo dài màu xanh da nước biển, tóc chải, nhuộm cẩn thận mượt mà với nụ cười cổ hữu trên môi.

Tháng Năm đọc bản tin chỉ thấy chị Hội Trưởng Đặng Hoàng Mai cảm ơn chị đã ủng hộ Hội khay chả giò chứ không thấy ảnh của chị.

Tháng Sáu cũng không thấy hình ảnh chị đâu cả, chỉ thấy lời cảm ơn anh Minh và chị Minh Yến đã tặng hội năm miếng gỗ rất đẹp để gắn lan.

Sau đó nghe tin chị nằm nhà thương. Tưởng chị bệnh qua loa như bao nhiêu người khác, ốm đau thì vào nhà thương, bệnh vừa phải thì bác sĩ cho thuốc, chích thuốc, bệnh nặng thì bác sĩ mang đi mổ xẻ, bỏ đi những chỗ hư hỏng rồi đuổi về nhà. Ai ngờ chị không chống lại được với số mệnh, bỏ lại anh Minh, con cháu, những người thân, Hội Hoa Lan Việt Nam, và khu vườn yên tĩnh với những cây lan đẹp và quý của chị. Chị Minh Yến từ già chúng ta vào một buổi sáng chớm Thu, ngày 8 tháng 9 năm 2017, hưởng dương 74 tuổi.

Vĩnh biệt chị và cầu chúc chị an vui nơi miền Cực Lạc, và sớm hay muộn gì chúng ta sẽ cùng nhau gặp lại, cùng thưởng thức những vườn lan đẹp, những đoá lan quý ở một nơi bình yên hơn cõi trần gian ô trọc này.

Xin hẹn và hy vọng gặp lại các bạn trong Tâm Tình Tây Bắc Seattle Tháng Mười, 2017.

Phạm Hảo